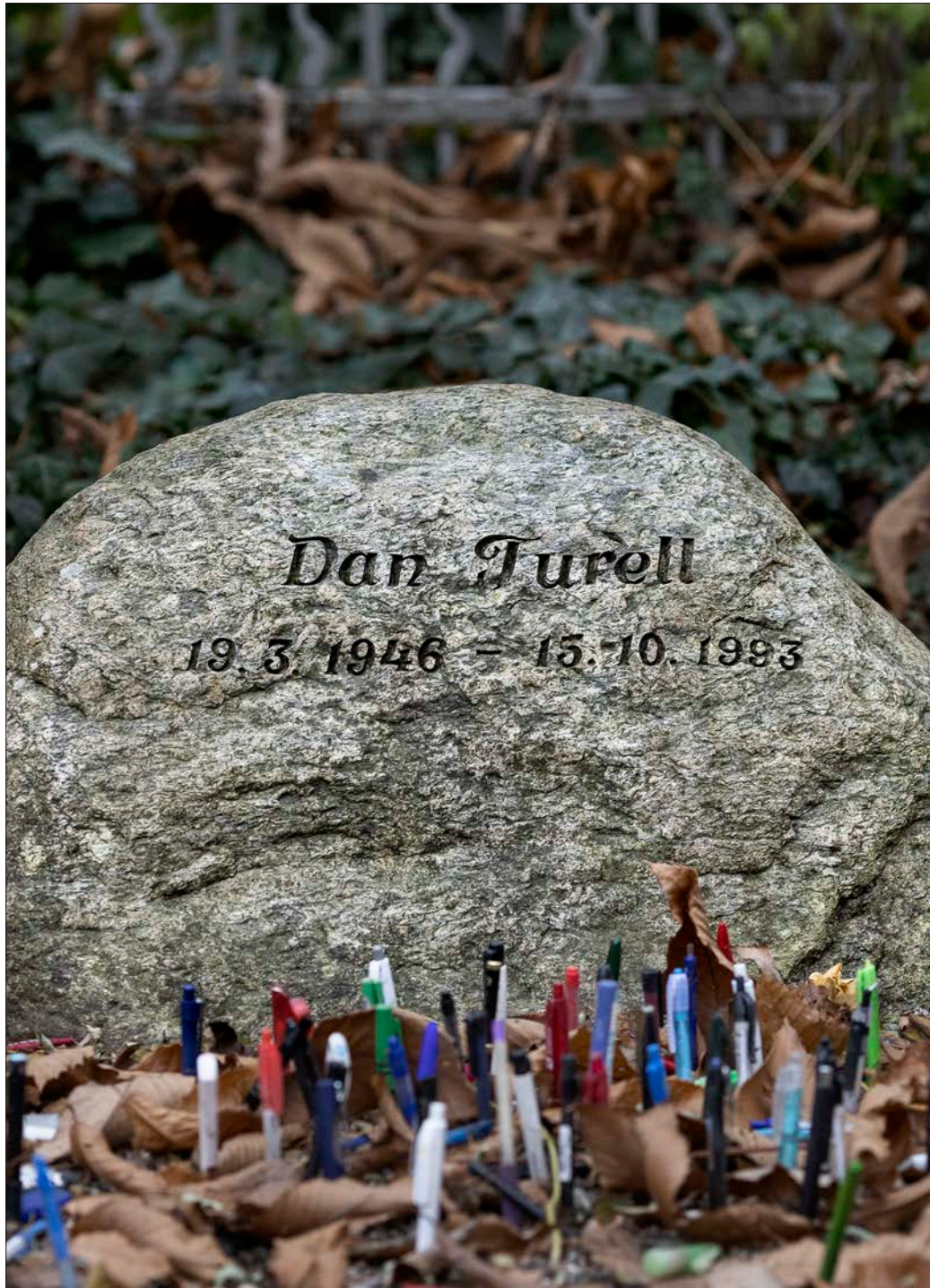


ASSISTENS KIRKEGÅRD

Stemmer og sten

En poetisk vandring med
fotografier af Lars Gundersen
og digte af Asger Schnack

muusmann
FORLAG



DAN TURÈLL

Dansk digter (1946-1993). Debut 1966. Stort forfatterskab, både under- og overgrunds. De vigtigste bøger er sekvens af Manjana, den endeløse sang flimrende igennem hudens pupiller, 1973, og Karma Cowboy, 1974. Desuden bl.a. Storby-Trilogien, 1994 (først udgivet 1976-77).

Det er lidt kompliceret,
jeg ville være helt almindelig,
men ikke en helt almindelig taber.
Jeg ville være almindelig,
men ikke et gennemsnitligt,
tungt dansende borgerdyr uden gehør.
Det var snarere selve almindeligheden,
jeg søgte, som et helligt neutrum.

En lang barndom ved siden af fodboldbanen,
timer buret inde i mig selv.
Til jeg faldt over poesien i et tårn af bøger
og slidte lp-plader, en sen nat.
Dér lå den, glimtende af scooterstøvler,
nattens stjerner, sæd og tårer, farten,
selv en stjerne, og duften af værtshus,
fortælling.

Jeg troede, at jeg var den eneste,
men mødte så mange venner, at jeg så det
som et tegn.

Nogle sad og hakkede, jeg drømte.
Nogle diskuterede en eller anden samfundsorden
eller en postmoderne poesi,
jeg lod, som om.
I virkeligheden var min interesse sproget,
digtet på en spids
og sneen, der breder sig i kroppen.

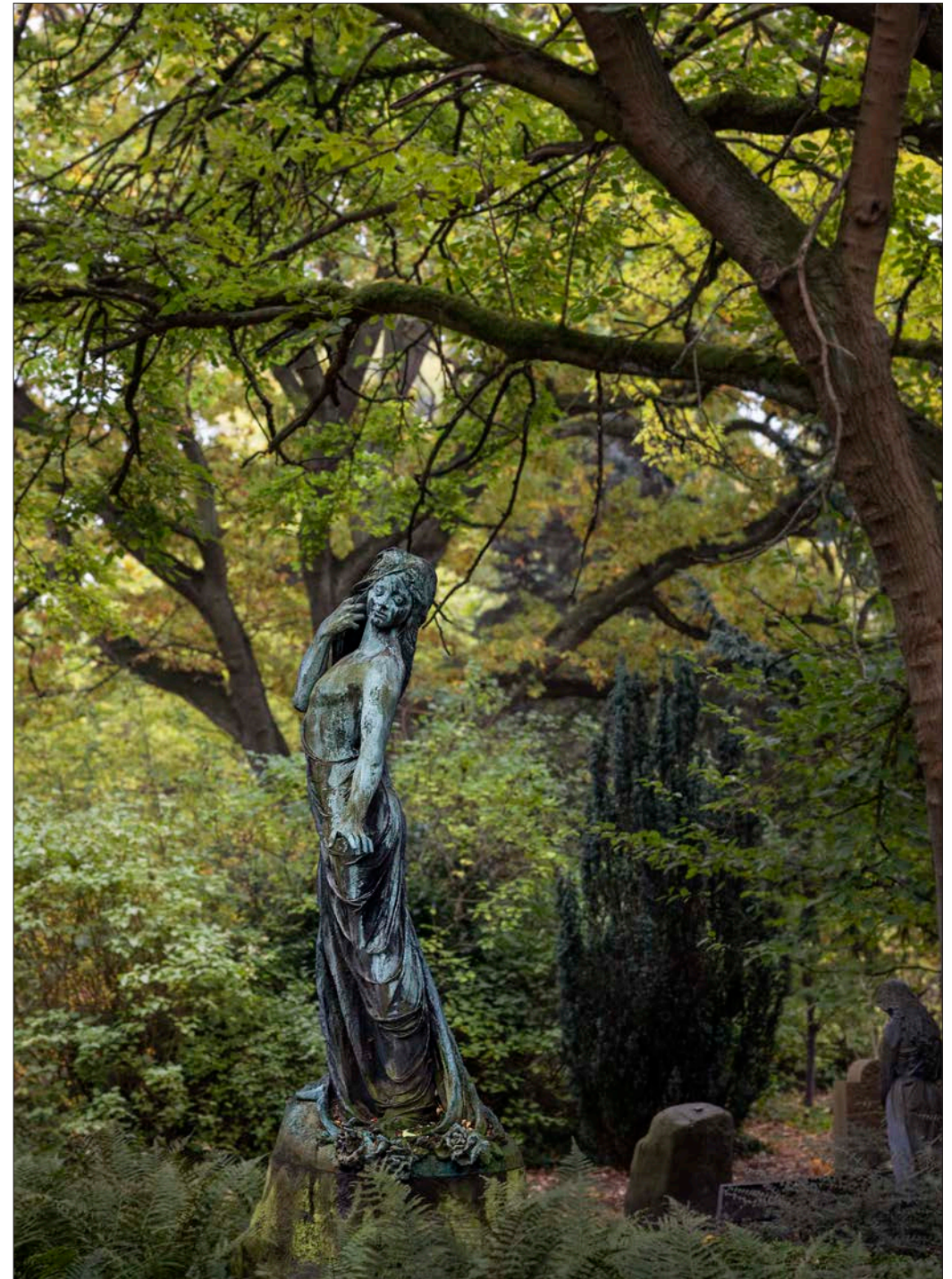
Jeg går omkring i gaderne,
jeg hilser på en sten,
jeg sidder på den og ser på alverden,
som den strømmer ind, strømmer poesien
i enhver blodåre.
Der er en duft af roser
overalt,
der er det store, udfoldede sind,
du kan bare indånde det,
leve på den yderste gren
som selv en rose.

Du kan kalde verden, hvad du vil,
men der er kun tid, tid og tid, i bølger.
Og tiden står som en nål i nakken på dig,
holder dig oppe, fremme ved det synlige,
inde i kødet. Klyng dig
til det.

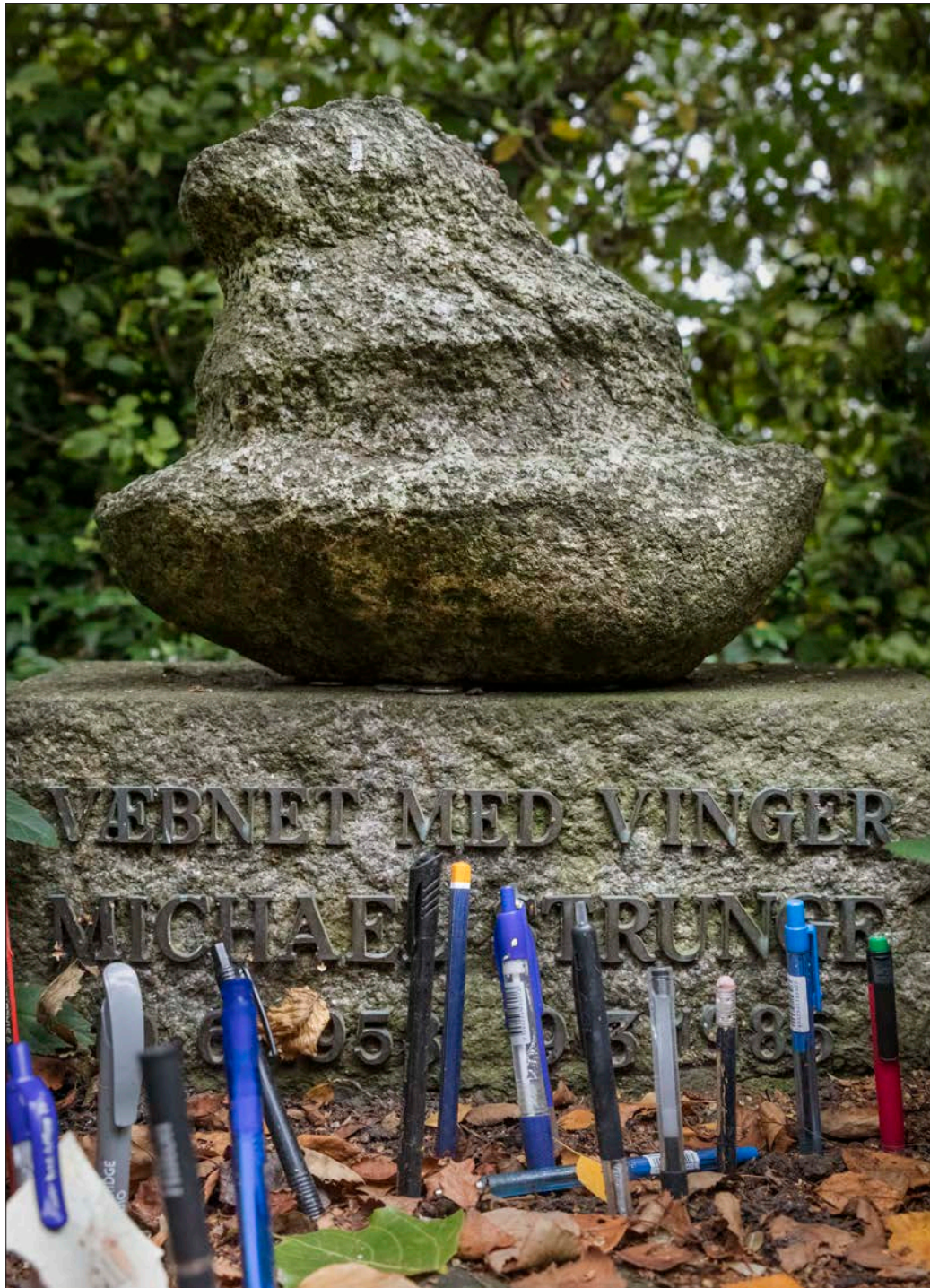
Bild dig ikke noget ind.
Kast dine frø.
Kys den nærmeste krop.
Spil din solo.

Lån mig din krop, dine kattebevægelser,
jeg savner en taxaglidende nat i en fremmed by,
med dine arme som havet, langt nede, om mig,
et glitrende lysshow, en sær feedback,
inden jeg rejser mig som myte,
spærret inde på livstid.

Jeg drømte, at jeg mødte Buddha.
Buddha var et blomstrende kirsebærtræ.
Først mistede det alle sine blomster
i en sne ned over mit ansigt.
Så tabte det alle sine blade, der dalede
til jorden og landede på plænen.
Men Buddha blev stående.



Billedhuggeren Rudolph Tegnens gravmæle for Thyra Schmiegelow, født Meyer (1870-1905).



MICHAEL STRUNGE

Dansk digter (1958-1986). Debut 1978 med Livets hastighed (efter David Bowies Speed of Life). Kultfigur i periodens punk. Vigtigste digtsamling er Fremtidsminder, 1980. Udvalget Unge Strunge, 1985. Kastede sig ud ad vinduet i Webersgade i København: "Se, jeg kan flyve!"

Her ligger jeg. Alt, hvad jeg sagde
og gjorde i mit liv, var ét langt bevis på,
at jeg nu ligger her. Jeg ville det ikke,
men jeg ville det, forstået som:
jeg ville livet så forbandet meget,
at jeg ville vise døden, hvor meget
jeg ville det.

Jeg glemte til sidst, hvad jeg tidligt
påstod, at jeg huskede, at livet er hårdt,
og asfalten er hård, og at det må leves,
og at det skal vandres til ende i gaderne.

Kom nu ikke og belær mig, jeg havde
mit sprog, min rytme.
Det var nok. Og kærligheden.
Mine ideer, som ingen andre havde.
Jeg var et flag.

Jeg så byen som underjordisk,
jeg var en plante med hvide rødder
et sted i undergrunden, dybt nede,
i tunneler, hvis mørke skygger
var et billede på en kraft,
der altid vil findes.

En ild, en blændende ild.
Som brændte alting op, en
talende skygge, der sneget sig ud af asken.
Tidsmasker båret af mennesker,

børn med sminke, som en gråd, som
voksenheden i dem, det blå.
Det, som ingen farve havde mere,
men som havde været blå.
Et teater gravet dybt ned i jorden,
hvorfra det strømmer op.

Jeg ønskede, ligeud og kantet,
det bløde og violette,
når nogen hviskede om kærlighed,
svarede jeg med høj stemme: ja.
Når vinden blæste, stillede jeg mig
ud i den.

Det regner, det vimpler,
det er mit vejr.
Jeg står til troende,
det er min metode, jeg lever nu,
som om jeg var den første,
jeg er skyggen, der farer frem
og råber: løgn.

I lyset regerer jeg
som et skrig af dig selv,
og aldrig ville jeg benægte noget,
pakke noget ind, forråde noget,
jeg var den grønne håndskrift,
kuglepennens konstante selvsyn,
opsparat indsigt og opbrugt tålmodighed
med skoleklassens idioti.

Diagnosen var lige så tåget
som samfundets dybere mening.
Kom ikke med efferationalisering,
karaktergivning, bedreviden eller blot
en hjælpende hånd. Jeg klarer mig,
et forstadsbarn, begavet, kunstnerisk
holdbar, min egen bevisførelse.





DIGTEREN
HANS CHRISTIAN
ANDERSEN

F. 2^{DE} APRIL 1805

D. 4^{DE} AUGUST 1875

DEN SJÆL, GUD I SIT BILLEDE HAR SKABT
ER UFORKRÆNKELIG, KAN EI GAAE TABT
VORT JORDLIV HER ER EVIGHEDENS FRØ
VORT LEGEM DØER, MEN SJÆLEN KAN EI DØE

H.C. ANDERSEN

Dansk digter (1805-1875). Født i Odense. Skrev eventyr (en personlig videreudvikling af folkeeventyret), gik med hat og lod sig fotografere. Bogstavelig talt verdensberømt. Dertil romaner, rejseskildringer, digte. Odense By "illumineret" 1867. Døde på Østerbro i København.

Der er flere måder at leve sit liv på,
jeg levede mit forpint.
Det vil sige såret,
men med et smil på læben
af længsel.

Jeg håbede længe
på et gengældt smil,
når det gik i opfyldelse, mit håb,
det var vel menneskeligt,
tog jeg det som en afstivning
af min teori,
men ensomheden blev ikke mindre.

Jeg har tit tænkt på livet
som en fugl, der lander.
Så flyver den igen, højt op,
langt bort, til andre himmelstrøg:
en chartertur for alverden.

Hver lille fugl har sin
besynderlige evne til at flyve.
Man lærer let at gå med krave.
Så mange ting at huske på,
min sidste tid er flimmer.

Succes som sådan gnaver som en orm,
en fiktiv lettelse, der ikke kommer,
man sejrer, og hvad så?
Erindringen er tung og tom,

og lange smerter jager som geværer
op i krop og horisont.
Jeg gemmer mig i ordet "fred",
i ordet "hvile", og håber snart,
at der bliver lyst, hvor der
er mørkt.

En spidset blyant skal være mit åndelige
gravmonument, pen og papir, min hånd,
der støtter min pande, fastholdt fotografisk,
og, blot som et billede, flugten selv,
hen over et fantastisk kontinent,
en drøm, der spejler sig i en tilfældigs
øjne, om forvandling.

Jeg rejser mig fra et øjeblik søvn,
og hvor det myldrer med små og store skyer,
i formationer sejler de hen over himlen,
snart hvide, grå, snart rosa, gyldne,
det er svært at følge med.
Og hver en sky er blot et billede
på den omtalte drøm, jeg behøver vist ikke
at forklare mig nærmere.

Min tro er ikke moderne, men det er
min tvivl, der ikke toner frem
som noget sangbart eller synligt,
men som godt nok har bestemt min hele færd.
Jeg sad vågen oppe i timevis, mens andre sov,
og skød tvivlen tilbage,
som var den en samling genstande,
der kunne kastes bort, noget let antændeligt,
en tændstik kunne sættes til.

Døden har jeg aldrig tvivlet på, den kommer,
så er det bare om at stå parat
og give sig hen med det, man har,
som skjold imod dens kulde.





NICOLAI ABILDGAARD

Dansk historiemaler og arkitekt (1743-1809). Hovedskikkelse i den danske nyklassicisme. Professor ved Kunstakademiet i København fra 1778, dets direktør 1789-91 og fra 1801. Ophold i Rom 1772-77, hvor han bl.a. malede Den sårede Filoktet.

Jeg tror nok, at jeg gjorde det så klart
som muligt.

Drømmens to sider: overfladen
og lyset eller forsiden og bagsiden.
Jeg ville forene det arkitektoniske
med det følelsesmæssige i mit liv.

Der er sprængkraft i mennesket,
spærret inde i formen,
en fortælling, jeg gik efter.
Siddende, stående, spændt til det yderste,
der finder I mig.

Det er på metaplanet, livet kan fortælles,
kig ind ad snævre gyder, bag ved spejle,
hvor scener udspiller sig,
bag masker,
i en genfortælling af et stort prospekt,
den dånende virkelighed.

Som mødre føder deres børn igen og igen,
de er ikke én gang født, i denne ånds
betydning, føder du igen og igen dit liv,
former du din vej i retrospektens
vide vinkel. Og sådan også med
menneskeheden, som du jo repræsenterer,
ikke mindst du.

En rejse i tid er en rejse i idealer,
som at svømme langs en søjle
og vågne op i et drama af ukendt skønhed,

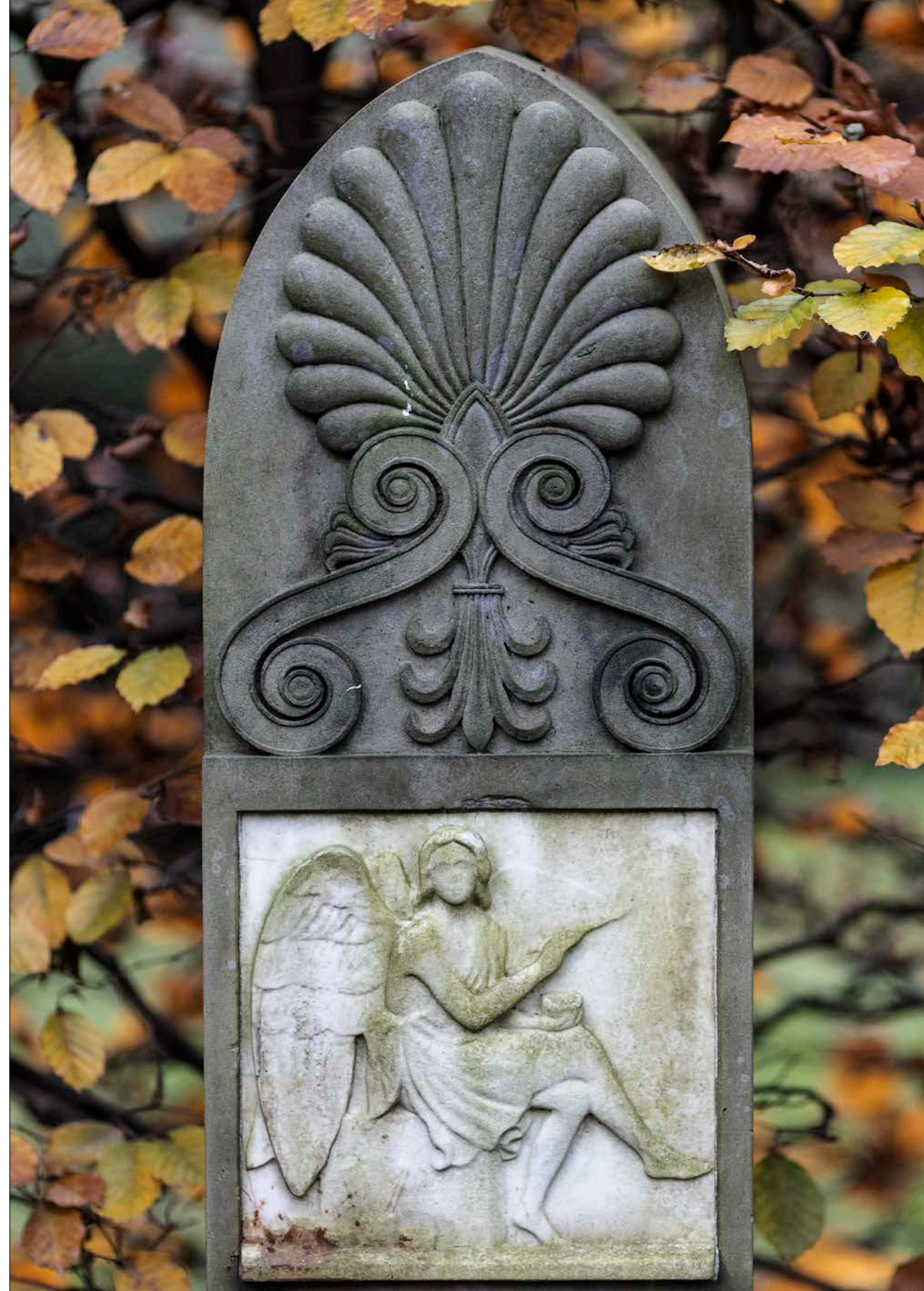
et drabeligt spil for dine øjne,
og så er det om at træde ind.
Må jeg sidde i en polstret stol
og lytte til den tids musik,
som lige her fortryller dimensionerne
og løfter sanselæren ud af sine folder?
Må jeg svinge mig i de strabadsers lys,
der bygges op til gader, torve,
glemte togstationers ventesale,
mødesteder for en ubrudt søgen
mellem sten?

I dette lys sad jeg engang
og drak lidt vin, og tiden gik,
det var, som var der sket et spring,
en varme bredte sig, det lys, der var,
var grønt og gult, jeg fik et chok,
et chok, der blev og blev, det varede,
og stadig varer det, jeg lever i det,
selv i dødens smertelige stund ...
Det var min idealitet.

Jeg hører en stemme inden i min stemme,
når jeg står op om morgenen, så
klinger den som en musik,
der tvinger mig til nye sejre
på en slags drømmens slagmark.

Jeg stiller mig an med malergrej
og dybe lanser af tæt perception,
betragterglæden vælter om mig,
og i et brus begynder jeg
som på en tale.

Er der nogen, der lytter, oppe i tiden,
oppe i nord, hvor sneen hvirvler om den sol,
jeg bringer frem?





BEN WEBSTER

Amerikansk jazztenorsaxofonist (1909-1973). Blev kendt i midten af 1930'erne som solist hos bl.a. Fletcher Henderson. I 1940 blev han fast medlem af Duke Ellingtons orkester (forevigt på Duke Ellington: The Blanton-Webster Band, RCA 5659-2-RB, 3 cd'er). Flyttede til København i 1964.

Fylde er mit motto,
enkelt, fyldt til randen
af sig selv.

En sej, beruset tankevirkosomhed,
en hver dag ny opfyldthed,
lange stræk hen over, ind igennem,
det vanvidscirkus, der er menneskelivets,
og den sol, der finder vej ned i
selv den fjerneste bydels inderste baggård,
hvor glæden banker som en hammer
under skjorten.

Jeg husker rejserne, ankomsterne,
dancesalenes morgendystre vinduesstøv,
jeg husker natterne efter jobbet,
tiden løstes op.

Vi holdt jo sammen, selv om
der kunne opstå splid, og jalousi fandtes,
der var en frihed dengang,
der var krig i verden,
men musikken lød som Guds velsignelse.

I modsætningerne er der en kerne,
som du kan dreje om, du
lægger dig ind i svinget
og føler dig frem til den optimale
klarhed, idet du undersøger mulighederne,
vægter værdierne, smager på lyden og

spytter den ud som en
stråle af varme.
Det er som en vejrtrækning
at leve på farten,
at være til som det virkelige,
du selv har fundet.

Hører jeg ordet værdighed,
forstår jeg hver en stavelse i det,
hvert et bogstav genlyder i mit liv,
i den gave, jeg har modtaget
og givet videre. Der er en blinkende
stjerne, et blinkende hav, på himlen,
jeg stiller mig under den
og mærker en kraft,
der forvandler sig til lyd,
jeg har ikke anden måde at forklare det på,
det gør ikke noget, at det er poetisk.

O.k., kosmisk lyd, lige fra barndommen,
og så bare en viden, en tro
og en arbejdsmoral, lange
nætter, tændte morgener,
sandhed som det første, du finder,
og det sidste.

Jeg bærer på en stor taknemmelighed,
sagte strømmer den i mit blod,
jeg kalder den livstaknemmelighed,
der er altid mere af den,
hvor den kommer fra.
Det er en flod, der flyder
gennem alle tider og alle eksakte rum,
hvor vægge, lofter, gulve vibrerer af
dens aflejringer.

Nu har jeg ikke mere at sige
om livstakken, fylden, som betyder alt.





SØREN KIERKEGAARD

Dansk digter og filosof (1813-1855). I 1843 indledte han sit store pseudonyme forfatterskab med Enten-Eller. Kendt er hans stadielære – det æstetiske, det etiske og det religiøse stadium – og hans senere eksistensfilosofi, som fik stor betydning for eksistentialismen.

Jeg udlagde miner alle vegne,
oprettede et helt militær
for at kunne forsvare mig
mod fortolkning, forenkling, ja,
mod forsvaret selv, forstået som
viljen til at være chik.

Når man først er begyndt
at gå lidt over jorden,
er det svært at ramme jorden igen.

Det var min øvelse.
Jeg vandrede mange timer rundt
og talte med så mange mennesker,
at jeg ikke har tal på dem.
Jeg ved ikke, om det var umagen værd,
men det var min måde at komme ud på.

At komme ud, forstå mig ret,
af det net, jeg havde lagt ud
og fortsat lagde ud
i hver en vandring.

Hvis man i slutningen af hver sætning
indopererer en selvaktiverende bombe,
undgår man sætninger,
der kan skrives på gravstene.
Eller, anderledes sagt,
hvis man i slutningen af hver sætning,

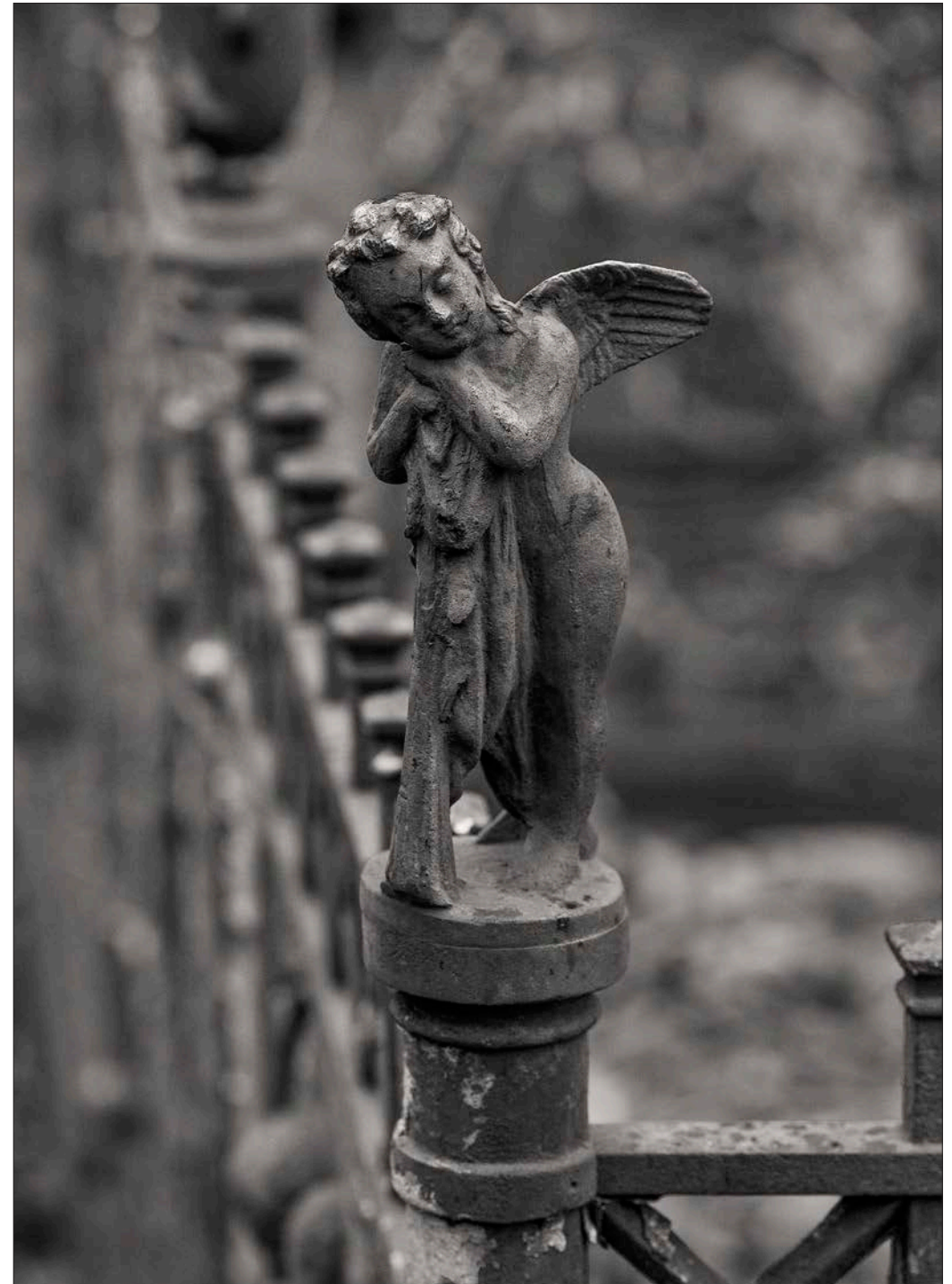
anbringer et buk,
får man sætninger,
der byder op til dans.

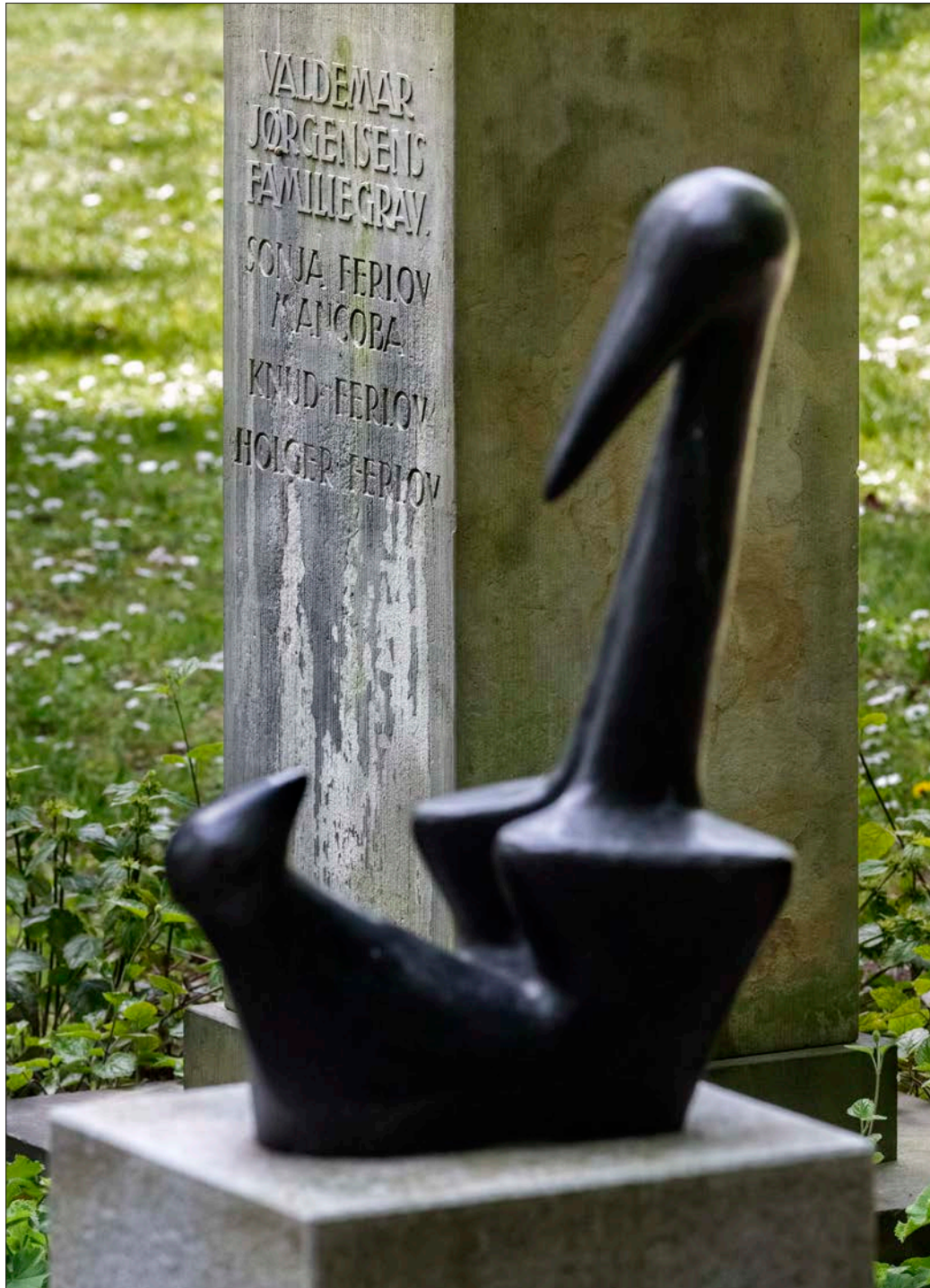
Jeg ville gerne danse,
men naturligvis kun i sproget,
i en dobbelt ophævelse,
som kun sproget magter.

Jeg er trøstesløs i min indsigt,
og det er selvfølgelig en trøst,
fordi det bringer mig nærmere overgivelsen,
troen, som ingen kan tænke sig til,
heller ikke jeg, der ellers har
tænkt mig frem til den,
frem til dens bitre nødvendighed.

Og så ellers leve videre ...
Jeg har altid haft fornøjelse af
at iagttage mine medmennesker,
den morskab, de byder på,
når de larmer forbi på deres knallerter
og glæder sig over den korte nydelse,
de kan finde i at køre rundt og rundt
på et lille område, uden mål,
er ganske særlig.

Endnu mere komisk er det,
når de kører for at komme først,
eller for at nå et bestemt sted hen
for at foretage sig noget uegennyttigt,
som senere giver adgang til andre,
lige så kortvarige nydelser,
mens tid er ...
Jeg følger gerne med,
når de unge forelsker sig,
og de gamle dør. Som jeg siger:
Fortvivl ikke! Hvad
vil det sige?





SONJA FERLOV MANCOBA

Dansk-fransk billedbugger (1911-1984). I 1930'erne var Sonja Ferlov medlem af den surrealistiske gruppe linien. I nr. 1 af tidskriftet af samme navn, 1934-39, tryktes Gustaf Munch-Petersens digt "det underste land" fra 1933. Bosat i Paris ad flere omgange. Ven med Alberto Giacometti. Gift med Ernest Mancoba i 1942.

Jeg lyttede til formen
og til Gustafs underste land.
Jeg lyttede til, hvad formen havde at sige,
og til kammeratskabet.

Jeg havde god tid,
og det var måske det vigtigste af det hele,
men mærkeligt, for livet er kort,
og der er meget, der skal nås.
Kærligheden, befrielsen fra de bånd,
der ikke er ens egne,
ikke er en selv.

Først dér kan kærligheden opstå,
hvor nøgenheden = ægtheden,
ærligheden = sandheden,
det lyder let, men er svært,
eller: det lyder svært,
men er let.

Skulpturen lever selv, vokser i klarhed,
jo mere jeg arbejder med den.
På en måde er det ikke mig, der bestemmer,
men naturligvis, som jeg er afhængig af skulpturen,
er skulpturen afhængig af mig,
vi er afhængige af hinanden.

I øvrigt udtaler jeg mig nødigt om mine skulpturers
tilblivelse, for hvad betyder tekniske detaljer,
frembringelsens overvejelser, i forhold til
resultatet, hvis jeg da i øvrigt kan acceptere det,

godkende det som værende et udtryk for
det menneskelige, menneskehedens store,
fælles bevægelse, hvorhen tilværelsens vilkår
tvinger den. Åh, åndedræt!

Jeg læser poesi, når jeg ikke besøger mine naboer,
lytter til deres højtstræbende ideer om en verden
uden nationer, men med en dialog kulturer imellem,
fjerne, nære, gamle, ny.

Kærligheden fandt jeg, venskaberne bestod,
vi, der legede i strandkanten og samlede på træ og sten,
samledes atter, skiltes, mødtes, skrev breve,
udstillede sammen og følte et fællesskab.
Med min mand var det anderledes, vi var ét,
udstillede også sammen, i det hele taget,
når jeg udstillede var det et dybt bevæget forsøg
på at vise, hvor jeg befandt mig, hvad jeg ville.

Maskerne var ikke et forsøg på at gemme sig
eller blive til som en anden,
men simpelt hen en indsigt, at i den dybeste nød
eller den dybeste glæde ligger en fælles grund,
og fra den fælles grund kan du træde ud
med erfaringerne i behold, det kan godt ligne
et sammenstød, men er en sammensmeltning
med ansigtet, den gestus, der er standset et øjeblik,
og som kan se og ses, engang kaldte vi det
et åsyn.

Med åsynets gave strakt frem, holdt i hånden,
kærtregnet med minder og taknemmelighed for den tilgivne
trods, fattigdommen under parisiske skyggelofter, hvor
en pære hang og dinglede i takt til byens kommen-og-gåen,
den voldsomme trafik i det for længst indfangede,
nu blot erindringsvækkende, en huskebolig for to,
min ydmyghed og skulpturen.



Fugl med unge er Sonja Ferlov Mancobas første skulptur. Oprindelig modelleret i 1935. Opstillet et år efter kunstnerens død i 1985. Der står ligeledes en version i Kildevoldsparken på Østerbro og en i Odense.



NATASJA SAAD

Dansk sanger (1974-2007). Rapper og dj. Sangskriver, skuespiller. Vandt i 2006 en reggae-konkurrence i Jamaica som den første ikke-jamaicaner. I 1998 faldt hun af sin best under uddannelsen til professionel jockey og fik ødelagt sin hofte, men fik i 2002 en ny hofte. Døde i en trafikulykke på Jamaica.

Gladest var jeg, når jeg var en del
af noget, og, ja, det var jeg for det meste,
kun sjældent sad jeg alene
eller fejrede min succes, mest var det
fremad og forbi mine fald, ny hofte,
nye hovedbrud, ny hestemule tæt på.

Hurtige trin i natten, det var mig,
jeg bevægede mig i den modsatte
retning af den, jeg bevægede mig i,
trak i bremsen, gav den gas, løb, stod stille,
det var en dans at støde ind i en mur,
bryde den ned, bryde igennem,
det er det, jeg hele tiden har sagt,
fortryd aldrig, hvad du sagde,
da du var barn og gentog gaderne.

Jeg siger det gerne, det var ikke
meningen, jeg skulle ikke have været
så uheldig, ulykke, det kalder de det,
det var uden for rækkevidde, forståelse
for nogen, det var glasskår i solen,
det var noget, der ikke skulle være
sket, men det skete.

Intet kunne forudsige,
at lyset forsvandt, lige da der var
transcendens i sigte,
lige da mørket tonede ned og

lod sportsvogne køre i sving, op
ad bakker, ned ad bakker, ned mod
havn og hav, glitter sol og kys,
jeg var levende, ikke bare i live.

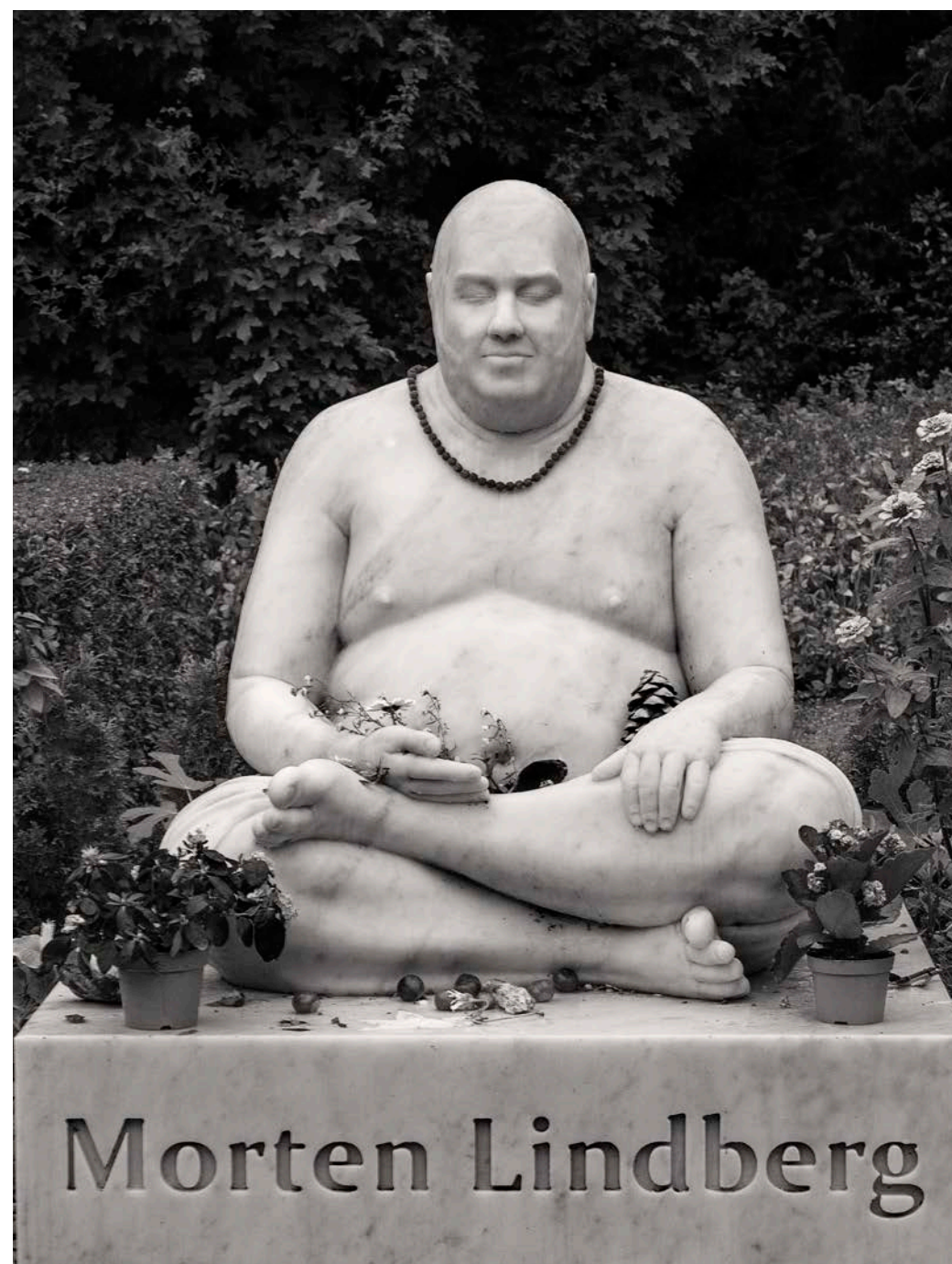
Vi sad på bænke, rejste os op,
satte os ned, det var en rytme, der
mindede om faldende blade, spirende
skud, blade, der folder sig ud, larver,
der forpupper sig, springer ud som blomster,
sommerfugle, grønt som det hav, jeg
husker, som jeg så, da jeg svævede
højt over kirkegårdens mure, de fælles
bænke, hvor vi ikke kendte til grænser
eller forudsigelig værdi.

Skulle jeg vælge, ville jeg vælge
en hest, så ville jeg ride med min
hest langt væk og komme hjem en
sen aften i det violette lys over
København, komme ridende ind,
ikke andet, se byen, blive set
af byens døre og vinduer.

Glidende at forsvinde, det bliver det
næste, tænkte jeg allerede, da jeg gled
hen over en kærlig hviskende mund.

Enkle, banale albuer, hellige,
fjerne farvande, mennesker, der holder
om dig som i et større favntag,
der ikke river dig løs fra dine første planer,
lyseblå borde, at sidde ved dem
i højrøde sko.

Lidt skæv, lidt på skrå, som et endnu
ikke fotograferet fotografi, det billede,
andre vil huske, det, der bliver og
forbliver mig, den, jeg var.



*Morten Lindberg (1965-2019), sanger og dj, bedre kendt som
Master Fatman. Gravmælet er udført af maleren John Kørner.*



PIA JUUL

Dansk digter (1962-2020). Debut med digtsamlingen levende og lukket, 1985, efterfulgt af en række betydningsfulde digtsamlinger, sidst Forbi, 2018. Tre romaner, heriblandt Mordet på Halland, 2009, og tre novellesamlinger, samlet i Noveller, 2014. Desuden dramatik og børnebøger.

Jeg trak vejret som en sang
fra min barndoms
sangbog.

Når jeg træder
et skridt tilbage
og ser Jylland på afstand,
er det med en stor
kærlighed.

Jeg husker de steder,
jeg har boet, på sproget
og på erindringen om mine forældre.

Mine søskende
talte det samme sprog,
en stor familie kom på besøg.
Jeg blev voksen, skrev digte,
fik børn. Åh, vestenvind
og rejser med tog, opvågninger
til aldrig forladte fortider.

Knallertkørsel, vindjaker, kys.
Min tro på årsagssammenhænge
og rette linjer
smuldrede, sætningen ejede sin
modsætning, det lå i pennen.

Digtet kunne synges,
uudgrundeligt og klart

på samme tid,
i samme sangbarhed.
Jeg behøvede ikke at henvise
til autoriteter.

Jeg vidste godt, hvor det hele kom fra,
en tidlig sansning
og en musikalitet,
som var familiens musikalitet
og egnens, den lokale visdom i græsset
og i lyset.
Det lå ved siden af sproget,
men det var i sproget, det lå,
taknemmeligt som et syrensyn.

John Coltrane i lommen, København,
en veninde i telefonen,
generationstræet, strædet
med omvendt mørke, stjernen.
Rytmen bærer på betydningen
som en papirforvirring,
lange stræk af et erotisk felt,
der tilhører menneskelivet.
Fanget? Nej, du kan tro nej,
ugedagen ligegyldig.

Mine bøger var en beskyttelse mod kulden,
som den kendes,
køligvarme slog jeg mine arme
om mig
og om dig i en anden forstand,
hvis du er læser, læs,
hvis du går forbi på gaden,
da gå forbi,
men husk mig gerne,
min titelløshed er din titel.
Kærligheden var det sidste,
nej, det eneste.





HANS SCHERFIG

Dansk forfatter og billedkunstner (1905-1979). Har skrevet romaner, børnebøger og rejsebøger. Mest kendte er romanerne Den forsvundne fuldmågtig, 1938 og Det forsømte forår, 1940, som begge er blevet filmatiseret. Udstillede malerier på Kunstnernes Efterårsudstilling i 1928, desuden vægmalerier og litografier, dyr i junglen.

Mit syn svigtede mig, jeg havde
store planer, som blev dæmpet,
men jeg var ikke typen,
der gav op, jeg malede videre,
og jeg skabte et univers af jungle og dyr,
farvemættet, genkendeligt.
Det var mit univers, mit syn (trods alt),
der bragte det til verden.

Mit forfatterskab og mine billeder,
som af nogle ses som idyl, så jeg begge som
virkelige, en del af mig. Hvem rummer ikke flere
udtryk? Flere måder at tænke på og orientere sig på
i verden. Jeg var den person, jeg var, ligesom du
er den person, du er, sammensat
af åbenlyst forskellige delelementer
og erfaringer.

Jeg så lige igennem samfundet,
havde været i USA og set det system,
vi lagde os i halen efter her i Danmark.
Ikke svært at blive modstander, satiriker,
ofrene var lette at tegne op, de gav sig selv.
Herefter var det kun et spørgsmål om
livagtighed og sandhed.

Alle kan genkende opvækst, skolegang,
barndom, de typer undervejs, og direktheden
var et virkemiddel, overdrivelsen,
der snarere var en underdrivelse, paratheden
til at se bag om, ind i skandalen.

Et portræt i ord skal have en forside
og en bagside, meget gerne en lille bitte tilgivelse,
den behøver ikke at være synlig, bare en lille
usynlig tilgivelse. Og så var der selvfølgelig et mord,
der lige så meget var et billede.

Jeg kendte mine figurer, strøg om dem,
som vinden stryger om en hund eller en ulv.
Kunne afklæde dem deres jakkesæt, iføre dem nattens
mareridt. Godt opdraget betød god borger, betød
kedsommeligt liv. Jeg skar igennem, præcis som jeg ville.

Et liv på landet er et liv under
stjernerne. Jeg var et menneske,
indre og ydre sprang ud af sengen
om morgenen, og ydre og indre
lagde sig til ro om aftenen. Mine
hænder holdt kærligt om kone og børn.
Hvad ellers? Maleri, fugle i luften,
drømme om en ordnet natur.

Vi træder anonymt ind i døden,
huskes, måske, en tid, af en
eller anden. Min kunst pryder børneværelser
i alle dele af samfundet, rig som fattig,
travl som taknemmelig kender den.
Den er uden navn, du ser den overalt
som sengetøj, puslespil.

Du står måske foran min skildpadde
og tænker, hvem ligger her?
Ingen eller: én med nedsat syn, der så,
malede og skrev, blev til, forsvandt,
mens skyerne farver himlen, og du hører
trafikken uden for muren
og ser menneskene gå talende forbi.



I en tid, hvor det at gå ture ikke blot er for at få motion, men også for at søge indsigt, tilbyder denne bog en helt særlig form for vandring. Dels får man en digterisk oplevelse, der formidler en direkte indsigt i 24 kulturpersonligheder, dels bliver man ført rundt på en vandring i en smuk kombination af storby, landskab og kulturhistorie. Assistens Kirkegård er ikke blot et historisk sted, men også et historiernes sted.

Bogen indeholder digte, der frit fortolker liv og værk, og fotografier af 24 udvalgte personers gravsteder på Assistens Kirkegård. Fælles for de 24 er, at de alle på en eller anden måde er kunstnere, det kan være malere, forfattere, musikere eller billedhuggere.

Desuden rummer bogen en række fotografier, som indfanger det særlige miljø, der kendetegner Assistens Kirkegård. Forrest i bogen findes et kort over kirkegården, hvor de udvalgte gravsteder er indtegnet, så bogen kan bruges som guide. Assistens Kirkegård har stor betydning som kulturelt samlingspunkt for Københavns borgere og har et meget stort antal besøgende hele året.

